

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра страхування, банківської справи та ризик-менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчально-методичної роботи

«_____» _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІКРОЕКОНОМІКА

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

10 Природничі науки
105 «Прикладна фізика та наноматеріали»
бакалавр
Еконофізика
обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: **Куліш Вікторія Анатоліївна**, доктор філософії за спеціальністю Економіка, асистент кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: **Куліш Вікторія Анатоліївна**, доктор філософії за спеціальністю Економіка,
асистент кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В. о. зав. кафедри економічної теорії, макро- і
мікроекономіки

_____ Аліна Ходжаян
(підпис)

Протокол № 5 від «23» грудня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол від «____» _____ 20__ року № ____

Голова науково-методичної комісії _____ (**Аліна МАГОМЕДОВА**)

Схвалено науково-методичною комісією факультету радіофізики, електроніки та
комп'ютерних систем

Протокол від «____» _____ 20__ року № ____

Голова науково-методичної комісії _____ (**Сергій РАДЧЕНКО**)

1. Мета дисципліни – розвиток економічного мислення у здобувачів, формування уявлення про основні закономірності функціонування економічних мікросистем за різних ринкових ситуацій, принципи раціональної поведінки суб'єктів на ринках, механізми встановлення часткової та загальної ринкової рівноваги, досягнення суспільного добробуту, а також можливість ефективного використання даних знань для розробки теоретично обґрунтованих оптимальних управлінських рішень.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни - наявність повної загальної середньої освіти;

1. *Знати* основні загальнонаукові поняття з філософії та економічної теорії.
2. *Вміти* оперувати поняттєво-категоріальним апаратом філософії та економічної теорії, аналізувати соціальні-економічні явища, робити обґрунтовані висновки та узагальнення.
3. *Володіти елементарними навичками* самостійного пошуку та критичного опрацювання теоретичних та емпіричних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна «Мікроекономіка» є одним із розділів економічної теорії та має на меті вивчення механізму прийняття рішень суб'єктами ринкових відносин в умовах обмеженості ресурсів задля максимізації власної вигоди. Дисципліна «Мікроекономіка» є однією з обов'язкових компонентів підготовки здобувачів освітнього рівня «Бакалавр» за освітньою програмою «Екофізика» спеціальності 105 «Прикладна фізика та наноматеріали».

Курс складається з таких розділів: основи мікроекономічного аналізу, модель поведінки споживача, попит домогосподарства, виробництво, витрати виробництва, ринок досконалої конкуренції, ринок чистої монополії, ринок монополістичної конкуренції та олігополії, попит фірми на ресурси, пропозиція праці та капіталу, ринки природних ресурсів, часткова та загальна ринкова рівновага, теорія суспільного добробуту, відмови ринку та суспільні блага.

4. Завдання (навчальні цілі): сформувати

ЗК 7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ФК 6. Здатність брати участь у обробленні та оформленні результатів експерименту;

ФК 7. Здатність до постійного розвитку компетентностей у сфері прикладної фізики, інженерії, економіки та комп'ютерних технологій;

ФК 9. Здатність використовувати методи і засоби теоретичного дослідження та математичного моделювання в професійній діяльності

4. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни*
Код	Результат навчання			
1.1	Знати та розуміти основні теоретичні концепції, моделі та категорії мікроекономіки	<i>лекція семінарське заняття самостійна робота</i>	<i>виступи, доповнення, участь у дискусії теоретичного характеру, розв'язання аналітично-розрахункових задач,</i>	15

			<i>вирішення творчих завдань), КР 1, КР 2, самостійна робота, іспит</i>	
1.2	Знати та розуміти механізм прийняття рішень суб'єктами ринкових відносин – індивідами, домогосподарствами, підприємствами, організаціями, – які прагнуть максимізувати власну вигоду в умовах обмеженості ресурсів	<i>лекція семінарське заняття самостійна робота</i>	<i>виступи, доповнення, участь у дискусії теоретичного характеру, розв'язання аналітично- розрахункових задач, вирішення творчих завдань, КР 1, КР 2, самостійна робота, іспит</i>	15
1.3	Знати умови максимізації прибутку фірми у короткостроковому та довгостроковому періодах на різних типах ринків, досконалої та недосконалої конкуренції, досягнення суспільного добробуту	<i>лекція семінарське заняття самостійна робота</i>	<i>виступи, доповнення, участь у дискусії теоретичного характеру, розв'язання аналітично- розрахункових задач, вирішення творчих завдань, КР 1, КР 2, самостійна робота, іспит</i>	10
1.4	Знати основи методів економічних досліджень та розрахунків	<i>лекція семінарське заняття самостійна робота</i>	<i>розв'язання аналітично- розрахункових задач, вирішення творчих завдань, КР 1, КР 2.</i>	10
2.1	Вміти застосовувати основні методи мікроекономічних досліджень та розрахунків для аналізу споживчого вибору, діяльності фірми, функціонування різних типів товарних і ресурсних ринків та економіки в цілому	<i>семінарське заняття самостійна робота</i>	<i>розв'язання аналітично- розрахункових задач, вирішення творчих завдань, КР 1, КР 2, іспит</i>	10
2.2	Вміти розв'язувати спеціальні та комплексні задачі з мікроекономіки	<i>семінарське заняття самостійна робота</i>	<i>розв'язання аналітично- розрахункових задач, вирішення творчих завдань, КР 1, КР 2, іспит</i>	10
3.1	Здатність вести дискусію, використовувати професійну	<i>семінарське заняття</i>	<i>виступи, участь у дискусії</i>	10

	аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців та нефахівців у сфері економічної діяльності	<i>самостійна робота</i>	<i>теоретичного характеру, вирішення творчих завдань,</i>	
3.2	Здатність працювати в команді по підбору аналітичного матеріалу, застосуванню положень мікроекономічних теорій та концепцій до дослідження та презентації мікроекономічних процесів та явищ	<i>семінарське заняття</i>	<i>участь у дискусії теоретичного характеру, вирішення творчих завдань, самостійна робота</i>	10
4.	Здійснювати самостійний пошук, обирати та критично застосовувати положення мікроекономічних теорій та концепцій для дослідження та пояснення процесів у сфері господарської діяльності	<i>семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>участь у дискусії теоретичного характеру, розв'язання аналітично-розрахункових задач, вирішення творчих завдань, КР 1, КР 2, самостійна робота, іспит</i>	10

Результати навчання дисципліни (код)									
Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1
ПРН 2. Застосовувати ефективні технології, інструменти та методи експериментального дослідження властивостей речовин і матеріалів, включаючи наноматеріали, при розв'язанні практичних проблем прикладної фізики, методи розрахунків при розв'язанні економічних задач	+	+	+	+			+	+	+
ПРН 7. Застосовувати фізичні, математичні та комп'ютерні моделі для дослідження фізичних явищ, економічних процесів, розробки приладів і наукоємних технологій				+	+	+			+

7. Схема формування оцінки.

Рівень досягнення усіх запланованих результатів навчання визначається за результатами роботи на семінарських заняттях, написання контрольних робіт та виконання самостійної роботи (виконання індивідуального завдання у вигляді реферативного дослідження та презентації його результатів).

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання 60 балів максимум / 36 балів мінімум:

1. Участь у роботі семінарів (індивідуальні виступи, доповнення та дискусії теоретичного характеру, розв'язання аналітично-розрахункових задач та вирішення творчих завдань) у змістовній частині 1: РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2., РН 4 – *Max. 10 балів / Min. 6 балів.*

2. Контрольна робота по змістовній частині 1: РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 1.4, РН 2.1, РН 2.2, РН 4.– *Max. 10 балів / Min. 6 балів.*

3. Участь у роботі семінарів (індивідуальні виступи, доповнення та дискусії теоретичного характеру, розв'язання аналітично-розрахункових задач та вирішення творчих завдань) у змістовній частині 2: РН 1.4, РН 1.5, РН 1.6, РН 2.3, РН 2.4, РН 4 – *Max. 10 балів / Min. 6 балів.*

4. Контрольна робота по змістовній частині 2: РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 1.4, РН 2.1, РН 2.2, РН 4. – *Max. 10 балів / Min. 6 балів.*

5. Самостійна робота (написання рефератів, підготовка презентацій): РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 3.2., РН 4., *Max. 20 балів / Min. 12 балів.*

- підсумкове оцінювання у формі іспиту: максимальна оцінка – 40 балів, рубіжна оцінка – 24 бали. Іспит проходить у письмовій формі, складається з теоретичних питань, визначення ключових категорій, тестів, розрахункового завдання. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути меншою 24 балів. Якщо оцінка студента на іспиті є нижчою, ніж 24 бали, то бали за іспит не додаються до семестрової оцінки (вважаються рівними нулю), а підсумкова оцінка з дисципліни – не зараховано. Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру та результати складання іспиту.

	Семестрова кількість балів	іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

- умови допуску до підсумкового іспиту: студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав менше, ніж 36 балів.

7.2 Організація оцінювання: семестрове оцінювання таких видів робіт, як індивідуальні виступи, доповнення та дискусії теоретичного характеру, розв'язання аналітично-розрахункових задач та вирішення творчих завдань, контрольні та самостійні (написання рефератів, підготовка презентацій) роботи здійснюється під час семінарських занять, які відбуваються за розкладом у визначеній в ньому аудиторії.

У випадку виникнення додаткових питань та складних ситуацій під час навчального процесу, їх вирішення здійснюється з посиланням на засади Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
<i>Змістова частина 1. Теорія домогосподарства і фірми</i>				
1	Тема 1. Основи мікроекономічного аналізу	2	2	5
2	Тема 2. Модель поведінки споживача	2	2	5
3	Тема 3. Попит домогосподарства			5
4	Тема 4. Виробництво	2	2	5
5	Тема 5. Витрати виробництва			5
6	Тема 6. Ринок досконалої конкуренції	2	2	6
7	Тема 7. Ринок чистої монополії	2	2	5
8	Тема 8. Ринок монополістичної конкуренції та олігополії		2	5
	Контрольна робота №1	2	-	-
<i>Змістова частина 2. Ринок, рівновага та суспільний добробут</i>				
9	Тема 9. Попит фірми на ресурси	2	2	5
10	Тема 10. Пропозиція праці та капіталу			5
11	Тема 11. Ринки природних ресурсів	1	2	5
12	Тема 12. Часткова ринкова рівновага	2	2	5
13	Тема 13. Загальна ринкова рівновага	2	2	5
14	Тема 14. Теорія суспільного добробуту	1	2	5
15	Тема 15. Відмови ринку та суспільні блага	-		5
	Контрольна робота №2	2	-	-
	ВСЬОГО	22	22	76

Загальний обсяг 120 год. в тому числі:

Лекцій – 22 год.

Семінари – 22 год.

Самостійна робота – 76 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Веріан Г.Р. Мікроекономіка: проміжний рівень. Сучасний підхід / пер. з англ. С. Слухая. Київ : Лібра, 2006. 632 с.
2. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
3. Мікроекономіка: Підручник / за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2008. 679 с.
4. Мікроекономіка: Практикум : навч. посібник / за ред. В. Базилевича. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ : Знання, 2010. 490 с.
5. Слухай С.В. Довідник базових термінів та понять з мікроекономіки. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ : Аграр Медіа Груп, 2015. 374 с.
6. Mankiw, N. Gregory. Principles of Economics, 9th ed. Boston, MA: Cengage Publishing, 2021
7. McConnell, Campbell L., Stanley L. Brue, and Sean Flynn. Microeconomics, 22nd ed. New York: McGraw-Hill/Irwin. 2020

Додаткова:

8. Ігнатюк А.І., Соболева М.В. Ринкова влада та суспільний добробут: вплив реклами. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2020. №1(208). с. 6-11.
9. Ігнатюк А.І., Якимчук Б.Б. Бар'єри входження на ринки асиметричної олігополії. Вісник Одеського національного університету. Серія Економіка. 2017. № 22. С. 13-17.
10. Олсон М. Логіка колективної дії суспільні блага і теорія груп / пер. з англ. . Київ :Лібра, 2004. 272 с.
11. Alchian A. The Meaning of Utility Measurement. The American Economic Review, 1953, Vol. 43, No. 1. Pp. 26-50.
12. Barreto, H. (2020). Intermediate Microeconomics with Microsoft Excel®. Cambridge University Press
13. Besanko D., Braeutigam R. Microeconomics. 6th ed. Wiley, 2020. 864 p.
14. Franklin G., Mixon Jr. Principles of Microeconomics. 2020. 152 p.
15. Hicks J.R. Value and Capital: An Inquiry into Some Fundamental Principles of Economic Theory. 2nd ed. Clarendon Press, Oxford, 1939. 352 p. URL: <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.223876/page/n5/mode/2up>
16. Hicks J.R., Allen R.G.D. A Reconsideration of the Theory of Value. Part II. A Mathematical Theory of Individual Demand Functions. Economica. New Series, 1934, Vol. 1, No. 1, pp. 52-76.
17. Hicks J.R., Allen R.G.D. A Reconsideration of the Theory of Value. Part II. A Mathematical Theory of Individual Demand Functions. Economica. New Series, 1934, Vol. 1, No. 2, pp. 196-219
18. Ignatyuk, A., Honcharuk, I., Yakymchuk, B. Price optimization model for platform's goods and services in multi-sided markets. Baltic Journal of Economic Studies, 2020, Vol. 6 (2020), No. 5. pp. 89-95.
19. Intrilligator M.D. Mathematical Optimization and Economic Theory. Prentice-Hall, 1971. 508 p.
20. Jevons W.S. Brief Account of a General Mathematical Theory of Political Economy. History of Economic Thought Articles, 1866, Vol. 29, pp. 282-287.
21. Leibenstein H. Allocative Efficiency vs. "X-efficiency". The American Economic Review, 1966, Vol. 56, No. 3. Pp. 392-415.
22. Leibenstein H. Bandwagon, Snob, and Veblen effects in the theory of consumers demand. The Quarterly Journal of Economics, 1950, Vol. 64, No. 2, pp. 183-207
23. Mandy D.M. Producers, Consumers, and Partial Equilibrium. Academic Press, 2016. 422 p.
24. Mankiw G.N. Principles of Microeconomics. 8th ed. Cengage Learning, 2016. 528 p.
25. Perloff J.M. Microeconomics: Theory and Applications with Calculus, Global Edition. Pearson Education Limited, 2017. 784 p.

26. Pindyck R.S., Rubinfeld D.L. Microeconomics. Pearson Higher Education & Professional Group, 2019. 784 p.
27. Simon H. Theories of Decision-Making in Economics and Behavioural Science. Journal of Farm Economics, 1937, Vol. 19, No. 3. Pp. 707-717.
28. Stigler G.J. A Generalization of the Theory of Imperfect Competition. The American Economic Review, 1959, Vol. 49, No. 3. Pp. 253-283.
29. Von Neumann, John, et al. Theory of Games and Economic Behavior (60th Anniversary Commemorative Edition). Princeton University Press, 1944. 776 p.
30. Williamson O.E. The Vertical Integration of Production: Market Failure Consideration. The American Economic Review, 1971, Vol. 61, No. 2. Pp. 112-123. URL: <https://bit.ly/3eJekNp>

Електронні ресурси:

31. <http://www.me.gov.ua> – Міністерство економіки України
32. <http://www.amc.gov.ua> – Антимонопольний комітет України
33. <http://www.ukr.stat.gov.ua> – Державний комітет статистики